

Elena Golovneva

Studia z Prawa Wyznaniowego 18 (2015): 99-112

RELIGIOUS BELONGING TODAY: STRATEGY AND VALUES OF OLD-BELIEVERS AND NEO-PAGANS (URAL CASE)

Summary

In contemporary Russia, on the one hand, there is a marked tendency towards re-strengthening of Orthodox Church. On the other hand, new patterns of religion and religious behaviour are manifest. This paper examines the alternative moral discourse in framework of “right-wing” religious practices in Ural region. Taking a comparative approach to religiosity, this investigation deals with different trajectories taken by Old-believers and Neopagans in Ural region to create new moral and social order for contemporary Russia. How do the people of different religious denominations within limits of region want to arrange their place, what do they aspire to, what do they want to express, and by what means? How do they create and maintain social cohesion? How do they express mutual acceptance and recognition, and how do they withhold it? These problems can obviously be described in terms of continuity and change, since religious models are either to be borrowed from some close or distant sources or to be elaborated anew according to particular social and ideological contexts.

Key words: Old-Believers, Neo-pagans, Ural, religious identity, religious discourse, State-Church relations, freedom of conscience and religion, religious pluralism, religion in public space, philosophies of life, secularism, secularization

PRZYNALEŻNOŚĆ RELIGIJNA DZISIAJ: STRATEGIA I WARTOŚCI STAROBRZĘDOWCÓW I NEOPOGAN (CASUS URALSKI)

Streszczenie

We współczesnej Rosji, z jednej strony istnieje wyraźna tendencja do ponownego umocnienia Kościoła Prawosławnego, z drugiej strony, ujawniają się nowe wzorce religii i zachowań religijnych. Artykuł analizuje alternatywny nurt zauważalny w odniesieniu do kwestii moralnych w ramach wybranych wspólnot religijnych w regionie Uralu. Przyjmując porównawcze podejście do religijności, w artykule Autorka rozpatruje różne ujęcia przyjmowane przez staroobrzędowców i neopogan w celu stworzenia nowego porządku moralnego i społecznego dla współczesnej Rosji. Autorka próbuje odpowiedzieć przede wszystkim na następujące pytania: w jaki sposób ludzie różnych wyznań chcą zorganizować

zamieszkiwaną przestrzeń? Co pragną osiągnąć, co i w jaki sposób chcą wyrazić? W jaki sposób tworzą i utrzymują spójność społeczną? Jak wyrażają wzajemną akceptację i uznanie, i jak je utrzymują? Problemy te mogą być opisane za pomocą odwołania się do reguł ciągłości i zmiany, gdyż modele religijne są albo zapożyczone z bliskich lub odległych źródeł albo opracowane na nowo w zgodzie z konkretnymi ideologicznymi i społecznymi kontekstami.

Słowa kluczowe: staroobrzędowcy, neopoganie, Ural, tożsamość religijna, relacje Państwo – Kościół, wolność sumienia i wyznania, pluralizm religijny, religia w przestrzeni publicznej, przekonania światopoglądowe, laickość, sekularyzacja